

A close-up photograph of a black and white cow's head. A person's hand, wearing a blue denim sleeve, is gently petting the cow's forehead. The cow has a yellow identification tag on its ear with the number '0001'. The background is a blurred indoor setting, likely a barn.

Zorg- boerderij

Een zorgboerderij combineert de landbouwtak met zorg, educatie of dagbesteding. Meestal als verbreding naast de bestaande bedrijfsvoering, die naast inkomen ook maatschappelijke waarde oplevert. Financieel is zorglandbouw gemiddeld een goed renderende nevenactiviteit met een hoger en stabielere bedrijfsresultaat dan zonder verbreding. Deze bedrijfsvorm vraagt vaak inzet van beide partners of een sterke externe kracht die de zorgtaken mede draagt. Het opstarten vraagt vaak een grote investering (voornamelijk in gebouwen), maar het risico is relatief laag doordat tarieven wettelijk vaststaan en de vraag naar verwachting niet zal dalen. Succes hangt vooral af van voldoende kennis, begeleidingsvaardigheden en beschikbare (gezins)arbeid, terwijl afhankelijkheid van gemeentelijk en regionaal beleid het belangrijkste risico vormt.

Beschrijving van het verdienenmodel

Agrariërs kunnen naast hun reguliere bedrijfsvoering ook inkomen verdienen uit verbredingsactiviteiten, zoals een zorgboerderij. Daar is zorg, educatie, of dagbesteding voor mensen die dat nodig hebben, zoals mensen met een beperking, jongeren of ouderen. De vorm varieert van dagbesteding en arbeidsre-integratie tot logeeropvang of wonen op de boerderij. De agrariër kan de zorg zelf aanbieden, maar kan ook samenwerken met een zorgpartij die gebouwen op het erf huurt en de zorg verzorgt of een partner die hier affiniteit mee heeft. Een zorgboerderij levert niet alleen inkomen op, maar is ook waardevol voor de maatschappij. Zorglandbouw is inmiddels een gevestigd verdienenmodel: Nederland telt ruim 1.500 zorgboerderijen, zo'n 3% van de agrarische bedrijven, al varieert dit sterk in scope. De vraag naar zorglandbouw zal naar verwachting verder toenemen door de groeijende zorgvraag, onder meer door vergrijzing en mensen met dementie of burn-out klachten.

→ Opstart

Voor de meeste bedrijven is zorglandbouw een **verbreding naast de bestaande boerderij**, maar zijn de takken sterk verweven: zonder de bestaande landbouwtak geen zorgtak. De zorg levert een aanvullende inkomensstroom die ruimte geeft voor lager renderende activiteiten.

Toepassing

In de praktijk zien we dat zorgboerderijen vooral voorkomen bij grondgebonden bedrijfstypen. Voor bedrijven die relatief weinig opbrengst uit de hoofdtak halen maar wel voldoende (gezins)arbeid beschikbaar hebben, is een zorgtak een goede aanvulling.

Verdienenmodel & verdienenvermogen

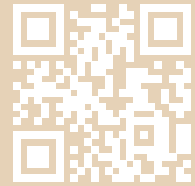
→ Inkomsten

- De belangrijkste inkomstenbron is te sturen via het **type zorg** dat wordt aangeboden. Vergoedingen via gemeente of het zorgkantoor (Wmo, Jeugdwet, Wet langdurige zorg) en/of persoonsgebonden budgetten van cliënten vormen de basis, bijvoorbeeld voor dagbesteding, begeleiding of (logeer)opvang. De **tarieven verschillen per gemeente**. Zo vergoedt de gemeente Amersfoort voor dagactiviteiten voor volwassenen €53 tot €68 per dagdeel.
- Bij een zorgtak gericht op arbeidsre-integratie kan ook een **vergoeding van het UWV** worden verkregen.

→ Kosten & investeringen

- Dit is sterk **afhankelijk van het type onderneming en de gekozen activiteiten**. Het bieden van dagbesteding vraagt andere investeringen dan het bieden van logeerruimte. Concrete kengetallen hierover zijn beperkt gepubliceerd, maar het Rekenformat Kengetallen Zorglandbouw is een bruikbaar hulpmiddel om dit voor een specifiek bedrijf door te rekenen. Over het algemeen zitten kosten vooral in: begeleiding (en eventueel personeel), aanpassing van gebouwen en erf, en certificering.
- Het opstarten van een zorgboerderij vraagt vaak om een grote investering maar het **risico is relatief laag**:
 - De financieringsvraag bestaat met name uit **langlopend krediet voor het bouwen en inrichten van gebouwen**.
 - De toekomstige kasstroom is voorspelbaar doordat **tarieven wettelijk vaststaan en de vraag naar verwachting niet zal dalen**, waardoor de omzet relatief voorspelbaar is.

Tip!

Scan de QR om de Rekenformat Kengetallen Zorglandbouw tool uit te testen.

→ Wat levert het op?

- **Hoger bedrijfsresultaat**: circa €91.000 tegen €66.000 bij bedrijven zonder verbreding. Dat verschil is echter grotendeels een vergoeding voor extra werk want zorgboerderijen zetten doorgaans meer (vaak onbetaalde) uren van het gezin in. Dus een zorgtak levert niet per se een hoger rendement per uur op, maar wel een hoger totaalinkomen.
- **Stabieler inkomen**: bij bedrijven die meer dan de helft van hun omzet uit verbreding halen, schommelt het inkomen minder van jaar tot jaar. Door het diversifiëren van de bedrijfsactiviteiten is het bedrijf weerbaarder voor economische schokken.

Succesfactoren, risico's & randvoorwaarden

- Voldoende **kennis en begeleidingsvaardigheden** om de zorgtak te ontwikkelen. De Federatie Landbouw en Zorg (zorgboeren.nl) biedt hiervoor een oriëntatiecursus. Het aansturen van medewerkers moet wel passen bij de ondernemer of worden uitbesteed.
- Voldoende **beschikbare (gezins)arbeid** om de zorgtak te bemensen. Zorgboerderijen hebben hier doorgaans meer van dan gemiddeld.
- Een **zorg- of recreietak** kan een deel van het rendement opvangen dat door extensivering wegvalt. Dit biedt kansen voor bedrijven in overgangsgebieden rond Natura2000.

- **Afhankelijkheid van gemeentelijk inkoopbeleid** (Wmo/Jeugdwet) en van bredere beleidswijzigingen in de langdurige zorg (Wlz), ook al is de inkomensschommeling historisch gezien lager dan gemiddeld. Ook is het relevant of er al veel vergelijkbaar zorgaanbod is in de gemeente.
- Vergelijkbare knelpunten spelen bij andere vergoedingsregelingen in de landbouw (zoals natuurbeheer), waar **kortlopende contracten** vaak als knelpunt worden ervaren.

- Voldoende **vraag/toewijzing vanuit gemeentelijke inkoop** (Wmo/Jeugdwet) of het zorgkantoor (Wlz); budgetten en tarieven verschillen per regio.
- Een zorgtak kan **raken aan het bestemmingsplan** en vraagt in de praktijk vaak om een vorm van certificering om voor vergoeding in aanmerking te komen. De regionale zorgboeren-organisaties (aangesloten bij de Federatie Landbouw en Zorg) begeleiden dit traject en zijn het eerste aanspreekpunt.
- Het brengt **veel administratie** met zich mee, daar moet je mee kunnen én willen omgaan.

→ Voorbeelden uit de praktijk

→ Informatie & vragen

← Vragen over omschakelen:

Federatie Landbouw en Zorg - Een landelijke brancheorganisatie; eerste aanspreekpunt voor boeren die zich willen oriënteren, via regionale organisaties, een oriëntatiecursus en de Academie voor Landbouw en Zorg.

Colofon

Dit project is mogelijk gemaakt door Transitiecoalitie Voedsel in samenwerking met De Natuurverdubbelers. Voor vragen over deze of onderstaande factsheets, mail naar info@transitiecoalitievoedsel.nl.

Afbeelding omslag door Cottonbro Studio en binnenwerk foto door Greta Hoffman (via Pexels). 1e druk (2026)

 **TRANSITIE
COALITIE
VOEDSEL**

 2 De Natuurverdubbelers
OMDAT DE NATUUR
BETER VERDIENT

[bekijk de andere factsheets >](#)